

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять

Історія української літератури 70-90 рр. ХІХ ст.

Практичне заняття № 1

ТЕМА: Жанрово-стильові особливості повістей І.Нечуя-Левицького з життя селянства

План

1. Жанрово-тематична різноманітність прози І.С.Нечуя -Левицького.
2. Повість “Микола Джеря” як досягнення української аналітичної прози у зображенні кріпацтва та причин бунтарства.
3. Відображення рис національного менталітету в ситуації пореформеного села у повісті “Кайдашева сім’я”, засоби гумору в ній.

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури 70-90 рр ХІХ ст., визначальні явища і жанри цього періоду; специфіку індивідуального стилю І.Нечуя-Левицького, жанрово-стильові особливості його повістей.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, напрям, реалізм, повість.

Література основна

1. Амбицька А. Архетипи в художньому світі **Івана Нечуя-Левицького** / Анна Амбицька // Дивослово. – 2011. – № 9. – С. 53-57.
2. Іванченко Р.Г. Іван Нечуй-Левицький: нарис життя і творчості / Р.Г.Іванченко. – К., 1980.
3. Панченко В. „Великий артист зору”: [І.Нечуй-Левицький] / В.Панченко // Бібліотечка „Дивослова”. – 2005. – № 1. – С.2-19.
4. Погребенник В. Іван Нечуй-Левицький. 1838-1918 / В.Погребенник // Українська мова та література. – 2004. – № 21-24. – С.17-29.
5. Приходько І. Українська ідея в творчості І.Нечуя-Левицького / І.Приходько. – Львів, 1998.

Література додаткова

1. Пода О. Історичний роман І.С.Нечуя-Левицького „Князь Єремія Вишневецький”: роздуми над рукописом / О.Пода // Слово і Час. – 2004. – № 10. – С.44-57.
2. Вертій О. Народні джерела національної самобутності української літератури 70-90-х років ХІХ століття / О.Вертій. – Суми: Собор, 2005. – 448 с.
3. Зарва В. Дискурс просвітництва в російській та українській прозі 60-80-х рр. ХІХ ст. / В.Зарва. – К., 2005. – 304 с.
4. Штейнбук Ф. Долаючи стереотипи сприйняття: оповідання І. Нечуя-Левицького «Афонський пройдисвіт» у контексті тілесно-міметичного методу аналізу художніх творів / Фелікс Штейнбук // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2010. – № 11; 2011. – № 4, № 7-8. – С. 96-104.

Практичне заняття № 2

ТЕМА: Особливості проблемно-тематичного комплексу повісті І.Нечуя-Левицького „Хмари”.

План

1. Місце повісті І.Нечуя-Левицького „Хмари” в українському літературному процесі 1870-1890 рр.
2. Особливості проблемно-тематичного комплексу твору. Система образів.
3. Художні засоби „Хмар” (щодо проблеми традиції і новаторства в українській літературі).
4. „Хмари” в сучасній оцінці.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю І.Нечуя-Левицького, жанрово-стильові особливості його повістей.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, напрям, реалізм, повість, тенденційність.

Література

1. Іванченко Р.Г. Іван Нечуй-Левицький: нарис життя і творчості / Р.Г.Іванченко. – К., 1980.
2. Панченко В. „Великий артист зору”: [І.Нечуй-Левицький] / В.Панченко // Бібліотечка „Дивослова”. – 2005. – № 1. – С.2-19.
3. Погребенник В. Іван Нечуй-Левицький. 1838-1918 / В.Погребенник // Українська мова та література. – 2004. – № 21-24. – С.17-29.
4. Приходько І. Українська ідея в творчості І.Нечуя-Левицького / І.Приходько. – Львів, 1998.

Форма перевірки роботи: перевірка тез відповідних положень у зошитах.

Практичне заняття № 3

ТЕМА: Панас Мирний – творець соціально-психологічного роману

План

1. Соціальний і психологічний роман у творчості Панаса Мирного.
2. Масштабність задуму, змалювання типових картин життя кріпацького села та пореформеної дійсності в романі «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
3. Засоби індивідуалізації образів, майстерність психологічного аналізу в романі Панаса Мирного «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
4. «Повія» як вершинний зразок соціально-психологічної прози II половини XIX ст.
 - 4.1. Проблематика роману.
 - 4.2. Галерея соціальних, політичних і моральних повій у романі.
 - 4.3. Типові картини міста і села в романі.

Студенти повинні знати: визначальні явища і жанри української літератури 70-90 рр XIX ст., специфіку індивідуального стилю Панаса Мирного, жанрово-стильові особливості його романів.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, реалізм, соціально-психологічний роман.

Література основна

1. Гончар О. Перший симфоніст української прози // Гончар О. Письменницькі роздуми. – К., 1980.
2. Грицай М.С. Панас Мирний: нарис життя і творчості / М.С.Грицай. – К.: Дніпро, 1986. – 101 с.
3. Майдан О. Психологічні спостереження Панаса Мирного в жанрі роману / Л.Майдан // Слово і Час. – 1999. – № 10. – С.28-32.
4. Ротач П. З етюдів до біографії Панаса Мирного / П.Ротач // Слово і Час. – 2003. – № 2. – С.76-79.
5. Турчин М. Пропаща доля внука: ще одне прочитання образу Чіпки / М.Турчин // Дивослово. – 2004. – № 9. – С.23-25.
6. Федоренко Т. Згублене життя: (до компаративного вивчення роману „Повія” Панаса Мирного) / Т.Федоренко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 4. – С.34-37.
7. Ушкалов Л.В. Реалізм – це есхатологія: Панас Мирний / Л.В.Ушкалов. – Харків : Майдан, 2012. – 184 с.
8. Черкаський В.М. Художній світ Панаса Мирного / В.М.Черкаський. – К.: Дніпро, 1989. – 351 с.

Література додаткова

1. Бузулан Г. Компаративний аналіз двох романів: „Хіба ревуть воли, як ясла повні?” Панаса Мирного та І.Білика і „Злочин і кара” Ф.Достоевського / Г.Бузулан // Дивослово. – 2004. – № 9. – С.19-22.
2. Сиваченко М.Є. Сторінки історії української літератури і фольклористики / М.Є.Сиваченко. – К.: Наукова думка, 1990. – 300 с.
3. Чалий Д.В. Епопея в російській та українській літературі XIX ст.. – К., 1980.
4. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. Реалізм. – К., 2003.

Практичне заняття № 4

ТЕМА: Жанрово-стильове багатство „малої прози” Б.Грінченка.

План

1. Б.Грінченко в українській літературі і культурі (поет, прозаїк, драматург, публіцист, перекладач, літературний критик, мовознавець, етнограф, фольклорист, педагог, бібліограф).
2. Вияв екзистенціального світобачення письменника в оповіданнях «Хата», «Дзвоник», «Сама, зовсім сама», «Як я вмер», «Батько та дочка», «Серед чужих людей».
3. Переборювання традицій реалістичної манери, звернення до модерністських тенденцій письма у творах для дітей Б.Грінченка («Олеся», «Сестричка Галя», «Кавуни», «Украла») та ін.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю Б.Грінченка, іпостасі його науково-художньої творчості, жанрово-стильові особливості його творів.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, реалізм, психологізм, оповідання, тенденція.

Література основна

1. Голобородько Я. Інтелектуал, письменник, науковець: життя й аспекти творчої діяльності Бориса Грінченка / Я.Голобородько // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 10. – С.4-7.
2. Єременко О. Трансформація художніх засобів інформаційної компресії в малій прозі Б.Грінченка / О.Єременко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2008. – № 3. – С.16-18.
3. Коломієць Н.Е. Специфіка портретування в малій прозі Б.Д.Грінченка / Н.Е.Коломієць, Н.В.Яременко // Науковий вісник / Миколаїв. держ. ун-т ім. В.Сухомлинського. – Миколаїв, 2011. – Вип. 4.7 : Філолог. науки. – С. 50-53.
4. Мовчун А. Борис Грінченко: феномен великого трударя / Антоніна Мовчун // Дивослово. – 2010. – № 5. – С. 44-49.
5. Погрібний А.Г. Борис Грінченко. Нарис життя і творчості / А.Погрібний. – К., 1988.
6. Погрібний А.Г. Борис Грінченко в літературному процесі кінця ХІХ - початку ХХ ст. / А.Погрібний. – К., 1990.
7. Пультер С. Невтомний трудівник освітянської ниви : до 100-річчя пам'яті Б. Грінченка / Станіслав Пультер // Українська література в загальноосвітній школі. – 2010. – № 6. – С. 10-12.
8. Поліщук Я. Культурницька місія Бориса Грінченка / Я.Поліщук // Дивослово. – 2007. – № 7. – С. 45-47.

Література додаткова

1. Голобородько Я. Духовні імперативи Бориса Грінченка: життєтворчість крізь призматику „херсонського періоду” / Я.Голобородько // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2007. – № 17-18. – С.74-79.
2. Козар Л. „Лицарі духа”. Фольклористична діяльність Бориса Грінченка в оцінці Івана Франка / Л.Козар // Слово і Час. – 2006. – № 9. – С.10-13.
3. Мовчун А. Борис Грінченко: феномен Великого Трударя / Антоніна Мовчун // Дивослово. – 2010. – № 5. – С.44-49.
4. Рильський М.Т. Дві повісті Бориса Грінченка // Рильський М. Статті про літературу. – К., 1980.

Практичне заняття № 5

ТЕМА: Проблематика та ідейно-художні особливості прозової спадщини Олени Пчілки
План

1. Різноманітність творчих уподобань, багатогранність творчого доробку Олени Пчілки.
2. Проблематика оповідань (на прикладі творів “Чад”, “Збентежена вечеря”, “Півтора оселедця”, “Золота писанка”, “Артишоки”), традиції і новаторство авторки.
3. Зображення національної самосвідомості, потреби єднання інтелігенції з народом у повісті “Товаришки”. Символіка у творі.
4. Творча спадщина Олени Пчілки в оцінці сучасного літературознавства.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю Олени Пчілки, іпостасі її науково-художньої творчості, жанрово-стильові особливості її прози.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, реалізм, оповідання, повість, психологізм.

Література основна

1. Аврахов Г. Олена Пчілка – „людина, що мала виняткове відчуття потреб нації” / Г.Аврахов // Дивослово. – 1999. – № 12. – С.54-55.
2. Гуляк А.В. Олена Пчілка: нарис життя і творчості / А.В.Гуляк. – К., 1996.
3. Дрофань Л.А. Берегиня: [про Олену Пчілку] / Л.А.Дрофань. – К.: Молодь, 2004. – 206 с.
4. Дрофань Л. „І правду, й боротьбу благословити”: (До 150-річчя Олени Пчілки) / Л.Дрофань // Дивослово. – 1999. – № 6. – С.50-54.
5. Микула О. Творчість Олени Пчілки і фольклор : моногр. / Ольга Микула. – Ужгород : Гражда, 2011. – 312 с.

Література додаткова

1. Антипчук Н. Часопис для дітей „Молода Україна” Олени Пчілки / Надія Антипчук // Дивослово. – 2010. – № 6. – С.39-43.
2. Гуць М. Маловідомі сторінки з життєпису Олени Пчілки: (Деякі архівні матеріали, пов’язані з відкриттям пам’ятника Іванові Котляревському в Полтаві 1903 року) / М.Гуць // Слово і Час. – 2005. – № 10. – С.58-66.
3. Тарнавська М. Ювілей Олени Пчілки та її англomовний дебют / М.Тарнавська // Сучасність. – 2000. – № 2. – С.100-109.
4. Сиваченко М.Є. Сторінки історії української літератури і фольклористики / М.Є.Сиваченко. – К.: Наукова думка, 1990. – 300 с.
5. Чижевський Д. Історія української літератури: Від початків до доби реалізму. Реалізм. – К., 2003.

Практичне заняття № 6

ТЕМА: П'єси М.Старицького на історичні теми: традиції і новаторство

Група поділяється за списком (або за бажанням студентів) на 3 однакові за кількістю студентів підгрупи: кожна підгрупа працює над одним драматичним твором;

- „Богдан Хмельницький”;
- „Маруся Богуславка”;
- „Оборона Буші”.

План ідейно-художнього аналізу п'єс:

1. Історичні події, покладені в основу твору (якщо такі є). Фольклорна основа п'єси (якщо твір написаний на основі фольклорних творів).
2. Проблемно-тематичний комплекс твору, ідейне спрямування.
3. Система образів-персонажів.
4. Традиції попередників в освоєнні цієї теми.
5. Новаторство М.Старицького: у чому воно полягає?

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю М.Старицького, жанрово-стильові особливості його творів, оригінальність інтерпретації ним історичних постатей.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, реалізм, історична п'єса, психологізм, інтерпретація.

Література основна

1. Зеров М. Українське письменство / М.Зеров. – К.: Основи, 2002. – 1301 с.
2. Івашків В.М. Українська романтична драма 30-80-х років XIX ст. / В.М.Івашків. – К.: Наукова думка, 1990. – 143 с.
3. Левчик Н. Михайло Старицький: багатогранність таланту / Н.Левчик // Дивослово. – 2005. – №12. – С.20-26.
4. Новиков А. Творчість Михайла Старицького в контексті літературно-мистецького процесу доби / А.Новиков // Українська мова і література в школі. – 2008. – № 4. – С.49-54.
5. Тетеріна О. Інонаціональна література у творчості Михайла Старицького / Ольга Тетеріна // Дивослово. – 2010. – № 11. – С. 48-53.
6. Цибаньова-Стеценко О.С. Лаври і терни... Життєвий і творчий шлях Михайла Старицького. – К.: Укр. держ. центр культ. ініціатив, 1996. – 188 с.

Література додаткова

1. Фіголь О.О. Вальтерскоттівська концепція історизму в інтерпретації Михайла Старицького // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. праць. – К.: Акцент, 2007. – Вип. 26. – С.201-211.
2. Поліщук В.Т. Художня проза Михайла Старицького: Проблематика і особливості поетики романів і повістей письменника: моногр. / В.Поліщук. – Черкаси: Брама, 2003. – 376 с.
3. Вертій О. Народні джерела національної самобутності української літератури 70-90-х років XIX століття / О.Вертій. – Суми: Собор, 2005. – 448 с.

Практичне заняття № 7

ТЕМА: Драми М.П.Старицького “Не судилось” та М.Л.Кропивницького “Доки сонце зійде, роса очі виїсть”: порівняльний аспект

План

1. Історія створення драм М.Старицьким та М.Кропивницьким. Відгуки тогочасної критики про ці твори.
2. Проблема інтелігенції і народу у творах.
3. Пафос викриття “панського болота” в драмах М.Старицького та М.Кропивницького (М.Ляшенко та Б.Воронов, інші образи).
4. Образи Павла Чубаня та Володимира Горнова: спільне та відмінне в них.
5. Ідейно-естетичне значення п'єс “Не судилось” та “Доки сонце зійде, роса очі виїсть”.

Студенти повинні знати: визначальні явища і жанри української літератури 70-90 рр XIX ст., специфіку індивідуального стилю М.Старицького і М.Кропивницького, жанрово-стильові особливості їх п'єс.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, реалізм, п'єса, психологізм.

Література основна

1. Левчик Н. Михайло Старицький: багатогранність таланту / Н.Левчик // Дивослово. – 2005. – № 12. – С.20-26.
2. Новиков А. Творчість Михайла Старицького в контексті літературно-мистецького процесу доби / А.Новиков // Українська мова і література в школі. – 2008. – № 4. – С.49-54.
3. Цибаньова-Стеценко, О.С. Лаври і терни... Життєвий і творчий шлях Михайла Старицького. – К.: Укр. держ. центр культ. ініціатив, 1996. – 188 с.
4. Буряк О. Художньо-стильові особливості драм Марка Кропивницького / Олена Буряк // Дивослово. – 2013. – № 7–8. – С. 61–65.
5. Киричок П.М. Марко Кропивницький: нарис життя і творчості / П.М.Киричок. – К.: Дніпро, 1985. – 150 с.
6. Ковпик С. Кропивницький як спадкоємець поезики української драматургії першої половини XIX століття / Світлана Ковпик // Українська мова і література в школі. – 2010. – № 7. – С. 17-19.
7. Новиков А. Марко Кропивницький і українське театральне мистецтво / А.Новиков // Дивослово. – 2004. – № 2. – С.14-17.
8. Новиков А. Марко Кропивницький – фундатор нового українського театру / Анатолій Новиков // Українська мова і література в школі. – 2010. – № 7. – С. 4-7.
9. Новиков А. Нариси з історії українського театру та драматургії: [М.Кропивницький] / А.Новиков // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – № 3. – С.36-39.

Література додаткова

1. Поліщук В.Т. Художня проза Михайла Старицького: Проблематика і особливості поезики романів і повістей письменника: моногр. / В.Поліщук. – Черкаси: Брама, 2003. – 376 с.
2. Новиков А.О. Апостол українського театру: літературний портрет М.Кропивницького / А.О.Новиков // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2005. – № 6. – С.12-15.
3. Спогади про Марка Кропивницького: зб. / упоряд. П.П.Перепелиця, В.П.Ярош. – К.: Мистецтво, 1990. – 215 с.
4. Шевченко З. Творчість М. Кропивницького в контексті художньої культури / З. Шевченко // Українська мова і література в школі. – 2010. – № 6. – С. 50-52.

Практичне заняття № 8

Новаторство І.Карпенка-Карого – комедіографа

1. Жанр соціально-викривальної комедії у творчості драматурга.
2. Засоби комізму у створенні образу Мартина Борулі.
3. Соціальний характер сатиричного викриття глитаїв та капіталістів-аграріїв у комедіях “Сто тисяч” та “Хазяїн”.
4. Майстерність драматурга. Значення творчості І.Карпенка-Карого для розвитку української драматургії і сценічного мистецтва.

Студенти повинні знати: особливості індивідуального стилю І.Карпенка-Карого, жанрово-стильові особливості його п'єс.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, п'єса, сатира і гумор.

Література основна

1. Івашків В.М. Іван Тобілевич (Карпенко-Карий). Нарис життя і творчості / В.М.Івашків. Тернопіль : Богдан, 2011. – 173 с.
2. Дем'янівська Л.С. Іван Карпенко-Карий: життя і творчість / Л.С.Дем'янівська. – К., 1995.
3. Козлов А.В. Українська дожовтнева драматургія. Еволюція жанрів. – К., 1991.
4. Малютина Н. Явище жанрової інтерактивності у драматургії І.Карпенка-Карого / Н.Малютина // Слово і Час. – 2008. – № 1. – С.53-60.
5. Погребенник В. Іван Карпенко-Карий (Іван Тобілевич). 1845-1907 / В.Погребенник // Українська мова та література. – 2004. – № 21-24. – С.50-61.

Література додаткова

1. Івашків В.М. Українська романтична драма 30-80-х років ХІХ ст. / В.М.Івашків. – К.: Наукова думка, 1990. – 143 с.
2. Корифеї українського театру: Матеріали про діяльність театру корифеїв. – К.: Мистецтво, 1982.
3. Чорній С. Українська драматургія і театр. – Мюнхен; Нью-Йорк, 1980.

Практичне заняття № 9

Своєрідність інтерпретації образу Сави Чалого в однойменній драмі І.Карпенка-Карого
План

1. Сава Чалий як історична постать.
2. Варіанти інтерпретації образу Сави Чалого в українській літературі.
3. Своєрідність художньої версії постаті Сави Чалого в однойменній драмі І.Карпенка-Карого.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю І.Карпенка-Карого, жанрово-стильові особливості його п'єс, оригінальність інтерпретація ним історичної постаті.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, історична драма, інтерпретація.

Література

1. Малютина, Н. Явище жанрової інтерактивності у драматургії І.Карпенка-Карого / Н.Малютина // Слово і Час. – 2008. – № 1. – С.53-60.
2. Погребенник, В. Іван Карпенко-Карий (Іван Тобілевич). 1845-1907 / В.Погребенник // Українська мова та література. – 2004. – № 21-24. – С.50-61.
3. Сюдюков, І. Зрада і кара: суть історичного конфлікту в трагедії Івана Карпенка-Карого / І.Сюдюков // Урок української. – 2008. – № 1/2. – С.56-57.
4. Шнайдер Б.І. Трагедія „Сава Чалий” Карпенка-Карого і українська історична драма 19 ст. – К., 1959.

Практичне заняття № 10

ТЕМА: Багатогранність творчої спадщини Володимира Самійленка

План

1. Провідні мотиви громадянської та філософської лірики В.Самійленка (детально проаналізувати вірш «Українська мова. Пам'яті Шевченка»).
2. Пейзажна лірика: елегантність, витонченість форм (аналіз поезії «Вечірня пісня»).
3. Дотепність, гострота проблематики сатиричних творів В.Самійленка (твори для аналізу «Ельдорадо», «На печі», «Патріота Іван», «Собаки», «Патріоти» та ін.)
4. Версифікаційна культура вірша В.Самійленка.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю В.Самійленка, жанрово-стильові особливості його творів.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, сатира і гумор, версифікація.

Література основна

1. Бондар М. Творчість Володимира Самійленка / М.Бондар // Самійленко В. Твори. Поезія. Драматичні твори. Проза. – К.: Дніпро, 1990. – С. 5-46.
2. Зеров М. В.Самійленко і український гумор // Твори в 2-х т. - К., 1990. – Т.2.
3. Камінчук О. Поєднувати непоєднуване: естетичні тенденції неокласицизму і романтичне світовідчуття в поезії Володимира Самійленка / Ольга Камінчук // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2009. – № 9. – С. 78-87.
4. Сипливець С. Українська культура в художній рецепції Володимира Самійленка-поета / Світлана Сипливець // Слово і Час. – 2010. – № 10. – С. 55-63.
5. Хропко П. Художній світ поезії Володимира Самійленка / П.Хропко // Дивослово. – 1996. – № 4. – С. 34-38.

Література додаткова

1. Зеров М. Українське письменство / М.Зеров. – К.: Основи, 2002. – 1301 с.
2. Сипливець С. Історія України й історія кохання в драматичній поемі Володимира Самійленка «Чураївна» / С.Сипливець // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 9. – С. 6-10.
3. Соловей Е. Українська філософська лірика. – К., 1999.

Форма перевірки роботи: тези положень,

Практичне заняття № 11
Образи трудівників у творах Я.Щоголева, І.Манжури, П.Грабовського
План

1. Вплив лірики Т.Шевченка на українську поезію II половини XIX століття. Переборення цього впливу, пошуки нових жанрово-стильових форм І.Манжури, Я.Щоголевим, П.Грабовським.
2. Поєднання реалістичної манери письма з фольклорною традицією в ліриці І.Манжури. Образи трудящих („З заробітків”, „Бурлака”, „На пасіці”, „Мати” та ін.).
3. Зображення народного життя у віршах П.Грабовського „Робітників”, „Швачка”, „Трудівниця”, „Сироти”, „З життя”.
4. Співчутливе зображення селянської бідноти у поезіях Я.Щоголева („Неня”, „Ткач”, „Пряха”, „На могилі”, „Чередничка”, „Косарі”, „Бурлаки”). Поєднання реалізму з романтизмом. Високі художні якості поезій Я.Щоголева. Культура слова.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю Я.Щоголева, І.Манжури і П.Грабовського, жанрово-стильові особливості їх поезій.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, версифікація, традиція і новаторство.

Література основна

1. Березовський І. Поетична творчість **Івана Манжури** / І.Березовський // Манжура І. Твори. – К., 1980.
2. Бондар М. Живопис мелодійного слова: (До 150-річчя Івана Манжури) / М.Бондар // Слово і Час. – 2001. – № 12. – С.16-25.
3. Вертій О. „Українська ідея” як феномен літератури: народні джерела творчості Павла Грабовського / О.Вертій // Дивослово. – 2003. – № 3. – С.15-20.
4. Гаєвська Н.М. Павло **Грабовський**: Нарис життя і творчості. – К., 1997.
5. Горболіс Л. Охоронний модус рідної мови на чужині: на матеріалі листів Павла Грабовського / Л.Горболіс // Дивослово. – 2011. – № 6. – С. 45-47.
6. Дисак Ф. Павло Грабовський і питання національно-духовного відродження України / Федір Дисак // Дивослово. – 2014. – № 9. – С. 44-46.
7. Задорожний В. Поезія Павла Грабовського у фольклорному засвоєнні / В. Задорожний // Слово і Час. – 2012. – № 2. – С. 73-76.
8. Зеров М. „Непривітаний співець”: (Я.Щоголев) / М.Зеров // Зеров, М. Твори: у 2 т. – К., 1990. – Т.2.
9. Камінчук О. Поезія Я. Щоголева останніх десятиліть XIX ст. як художній феномен передмодерністичної доби / Ольга Камінчук // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства: зб. наук. пр. / Ужгород. нац. ун-т. – Ужгород: Говерла, 2011. – Вип. 16. – С. 121-125.
10. Новик О. Мотиви та образи творів Якова Щоголева: проявлення традиції / Ольга Новик // Слово і Час. – 2010. – № 8. – С. 115-121.
11. Погрібний А.Г. Яків Щоголев. Нарис життя і творчості / А.Г.Погрібний. – К., 1986.
12. Шумілова А. Іван Манжура / А. Шумілова // Вісник Книжкової палати. – 2005. – № 10. – С. 44.

Література додаткова

1. Бернштейн М.Д. Іван Манжура: життя і діяльність / М.Д.Бернштейн. – К., 1977.
2. Гомон П. „...В мені завжди жив перш над усе українець”: (спроба сучасного осмислення життєпису П.А.Грабовського) / П.Гомон // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. – № 1. – С.37-43.
3. Легіт А. Видатний поет пошевченківської доби: до 100-річчя від дня смерті Якова Щоголіва / А.Легіт // Визвольний шлях. – 1998. – № 6.
4. Поліщук В. Яків Щоголів у лектурі Павла Филиповича / Володимир Поліщук // Слово і Час. – 2009. – № 1. – С. 67-70.

Завдання: Ідейно-художній аналіз поезій

Перелік поезій для аналізу:

І.Манжура

Я.Щоголев

В.Самійленко

П.Грабовський

Бурлака	Ткач	На печі	Я не співець чудовної природи
На пасіці	Неня	Ельдорадо	Поетам-українцям
Мати	Вівчарик	Патріота Іван	До сячів
Степ	Рибалка	Сон	До українців
Старець	Косарі	Собаки	Народові українському
Старий музика	Чумак	Дума-цяця	Цикл „Веснянки”
Могила	Бурлаки	Вечірня пісня	Надія
	Столяр		
	Кравець		
	Чередниця		

Примітка: студентам однієї акад.. групи твори для аналізу не повторювати.

Практичне заняття № 12

Традиції й новаторство М.Старицького і В.Самійленка в інтерпретації образу Марусі Чурай („Ой, не ходи, Грицю...” – „Чураївна”)

План

1. Проблеми вивчення легендарно-міфологічного образу в літературі.
2. Маруся Чурай як історична постать.
3. Різноманітність інтерпретації образу Марусі Чурай у літературі.
4. Своєрідність трактування образу народної піснетворки в драмі М.Старицького „Ой, не ходи, Грицю...”.
5. Новаторство художніх акцентів в інтерпретації постаті Марусі Чурай у творі В.Самійленка.
6. Спільність і своєрідність образів головних героїнь у творах М.Старицького „Ой, не ходи, Грицю...” і В.Самійленка „Чураївна”. Місце цих художніх версій у відповідному метатексті української літератури.

Студенти повинні знати: специфіку інтерпретацій М.Старицьким і В.Самійленком постаті Марусі Чурай, жанрово-стильові особливості їх творів.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, традиція і новаторство, інтерпретація.

Література

1. Бондар М. Творчість **Володимира Самійленка** / М.Бондар // Самійленко В. Твори. Поезія. Драматичні твори. Проза. – К.: Дніпро, 1990. – С.5-46.
2. Зеров М. В.Самійленко і український гумор. // Твори в 2-х т. - К., 1990. – Т.2.
3. Соловей Е. Українська філософська лірика. –К., 1999.
4. Хропко П. Художній світ поезії Володимира Самійленка / П.Хропко // Дивослово. – 1996. – №4. – С.34-38.
7. Левчик Н. **Михайло Старицький:** багатогранність таланту / Н.Левчик // Дивослово. – 2005. – №12. – С.20-26.
8. Новиков А. Творчість Михайла Старицького в контексті літературно-мистецького процесу доби / А.Новиков // Українська мова і література в школі. – 2008. – № 4. – С.49-54.
9. Поліщук В.Т. Художня проза Михайла Старицького: Проблематика і особливості поетики романів і повістей письменника: моногр. / В.Поліщук. – Черкаси: Брама, 2003. – 376 с.
10. Цибаньова-Стеценко, О.С. Лаври і терни... Життєвий і творчий шлях Михайла Старицького. – К.: Укр. держ. центр культ. ініціатив, 1996. – 188 с.

Практичне заняття № 13

ТЕМА: Художній світ І.Франка в ліричній драмі “Зів’яле листя”

План

1. Історія створення ліричної драми “Зів’яле листя”.
2. Особливості композиції збірки.
3. Ідейно-художній аналіз основних віршів 3-х жмутків. Образ ліричного героя, глибокий психологізм та ліризм висловлення почуттів.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю І.Франка-поета, жанрово-стильові особливості його поезій, композиційне й смислове поєднання поезій у ліричній драмі «Зів’яле листя».

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, версифікація, традиція і новаторство, лірична драма, інтертекстуальність.

Література основна

1. Гундорова Т.І. Невідомий Іван Франко: грані ізмарагду / Т.І.Гундорова. – К.: Либідь, 2006. – 359 с.
2. Гундорова Т.І. Франко – не Каменярь / Т.І.Гундорова. – Мельборн, 1998.
3. Камінчук О. Структурно-типологічні параметри поезії Івана Франка: неокласицизм, просвітництво, романтизм / О.Камінчук // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2006. – № 7/8. – С.82-100.
4. Тихолоз Б.С. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії: студії / Б.С.Тихолоз. – Львів, 2005. – 180 с.
5. Павличко Д. “Зів’яле листя” І.Франка. // Павличко Д. Біля мужнього світла: Літературно-критичні статті, спогади, виступи. – К., 1988.
6. Горак Р. Тричі мені являлася любов, – К., 1993.

Література додаткова

1. Клочек Г. Трактат Івана Франка „Із секретів поетичної творчості” як предтеча української рецептивної поетики / Г.Клочек // Слово і Час. – 2007. – № 4. – С.39-45.
2. Матвіїшин В.Г. Світова література у перекладацькій та творчій діяльності Івана Франка / В.Г.Матвіїшин // Зарубіжна література в школах України. – 2006. – № 5. – С.2-9.
3. Тихолоз Н.Б. Казкотворчість Івана Франка: (генеалогічні аспекти) / Н.Б.Тихолоз. – Львів, 2005. – 316 с.

ЗАВДАННЯ: Вивчити напам’ять один із творів збірки (за вибором студента).

Практичне заняття № 14

ТЕМА: Поема І.Франка “Мойсей” – “весільний дар” українському народові

План

1. Актуальність проблематики поеми “Мойсей”. Ідейні концепти “прологу”.
2. Новаторство І.Франка в опрацюванні біблійного матеріалу.
3. Художня довершеність образу Мойсея, причини його трагедії.
4. Місце поеми “Мойсей” у творчості І.Франка і українській та світовій літературі.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю І.Франка-поета, жанрово-стильові особливості його поезії, своєрідність його інтерпретації образу Мойсея.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, версифікація, традиція і новаторство, інтертекстуальність, біблійний контекст.

ЗАВДАННЯ: *Вивчити напам'ять уривок із “Прологу”.*

Література основна

1. Гундорова Т.І. Невідомий Іван Франко: грані ізмарагду / Т.І.Гундорова. – К.: Либідь, 2006. – 359 с.
2. Донцов Д. «Мойсей» І.Франка / Д.Донцов // Донцов Д. Літературна есеїстика. – Дрогобич: Відродження, 2010. – С. 545-563.
3. Забужко О.С. Філософія української ідеї та європейський контекст. Фраківський період / О.С.Забужко. – К., 1992.
4. Камінчук О. Структурно-типологічні параметри поезії Івана Франка: неокласицизм, просвітництво, романтизм / О.Камінчук // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2006. – № 7/8. – С.82-100.
5. Клочек Г. Трактат Івана Франка „Із секретів поетичної творчості” як предтеча української рецептивної поетики / Г.Клочек // Слово і Час. – 2007. – № 4. – С.39-45.
6. Павличко Д. Поетичний вступ до поеми „Мойсей” Івана Франка / Д.Павличко. – Львів, 2001. – 32 с.
7. Тихолоз Б.С. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії: студії / Б.С.Тихолоз. – Львів, 2005. – 180 с.
8. Штонь Г. Т.Г.Шевченко і І.Я.Франко. Поетичні візії України. Онтологічна спільність та відмінність / Г.Штонь // Слово і Час. – 2008. – № 3. – С.12-17.
9. Франкознавчі студії: зб. наук. пр. / ред. Я.Ярема. – Львів, 2007. – 288 с.

Література додаткова

1. Вербицька Л. Природно-людський спільносвіт у дидактичній ліриці Івана Франка («Мій Ізмарагд», «Давне й нове») / Лідія Вербицька // Слово і Час. – 2011. – № 7. – С. 39-49.
2. Жулинський М. Іван Франко: душа, дух, духовність, або Що визначає суспільний поступ / М.Жулинський // Слово і Час. – 2007. – № 1. – С.37-50.
3. Панько Т.І. Мова і нація в естетичній концепції І.Франка / Т.І.Панько. – Львів: Світ, 1992. – 188 с.
4. Пустова Ф.Д. Іван Франко – історик української літератури / Ф.Д.Пустова. – К.: Вища школа, 1989. – 147 с.
5. Тихолоз Н. „Хто ми є і яка наша дорога”: Основи національного виховання в родині Франків / Наталя Тихолоз // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2009. – № 5; 2010. – № 5. – С.82-91.

Практичне заняття № 15

ТЕМА: Ідейна глибина й новаторство поетичної форми збірки І.Франка “З вершин і низин”

План

1. Історія створення збірки, своєрідність композиції. Ідейно-тематичний і жанровий принцип структури збірки.
2. Багатопроблемність розділу “De profundis”. Оригінальність ритміки і строфіки, поєднання народнопісенних і літературних поетичних форм.
3. Основні мотиви розділу “Вольних” та “Тюремних сонетів”, творче ставлення І.Франка до канонічної форми сонета.
4. Картини життя галицького села в розділі “Галицькі образки”.

Література

1. Басс І., Каспрук А. Іван Франко. Життєвий і творчий шлях. – К., 1983.
2. Гундорова Т.І. Невідомий Іван Франко: грані ізмаряду / Т.І.Гундорова. – К.: Либідь, 2006. – 359 с.
3. Жулинський М. Іван Франко: душа, дух, духовність, або Що визначає суспільний поступ / М.Жулинський // Слово і Час. – 2007. – № 1. – С.37-50.
4. Забужко О.С. Філософія української ідеї та європейський контекст. Фраківський період / О.С.Забужко. – К., 1992.
5. Камінчук О. Структурно-типологічні параметри поезії Івана Франка: неокласицизм, просвітництво, романтизм / О.Камінчук // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2006. – № 7/8. – С.82-100.
6. Клочек Г. Трактат Івана Франка „Із секретів поетичної творчості” як предтеча української рецептивної поезики / Г.Клочек // Слово і Час. – 2007. – № 4. – С.39-45.
7. Матвіїшин В.Г. Світова література у перекладацькій та творчій діяльності Івана Франка / В.Г.Матвіїшин // Зарубіжна література в школах України. – 2006. – № 5. – С.2-9.
8. Панько Т.І. Мова і нація в естетичній концепції І.Франка / Т.І.Панько. – Львів: Світ, 1992. – 188 с.
9. Пастух Т. Поетичне мислення Івана Франка (за збіркою „Semper tiro”) / Т.Пастух. – Львів, 2003. – 88 с.
10. Тетеріна О. Переклад у концепції національної літератури Івана Франка / О.Тетеріна // Слово і Час. – 2007. – № 12. – С.15-23.
11. Тихолоз Б.С. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії: студії / Б.С.Тихолоз. – Львів, 2005. – 180 с.
12. Ткачук М. Художній світ збірки І.Франка “З вершин і низин”. - Донецьк, 1997.
13. Штонь Г. Т.Г.Шевченко і І.Я.Франко. Поетичні візії України. Онтологічна спільність та відмінність / Г.Штонь // Слово і Час. – 2008. – № 3. – С.12-17.
14. Франкознавчі студії: зб. наук. пр. / ред. Я.Ярема. – Львів, 2007. – 288 с.

Практичне заняття № 16
**Образи нових людей із середовища інтелігенції
в повісті І.Франка “Перехресні стежки”. Своєрідність прози митця**

План

1. Повість І.Франка “Перехресні стежки”: образи «нових людей».
 - 1.1. Творча історія повісті. Особливості композиції та сюжету. Проблематика, жанр.
 - 1.2. Конфлікти соціальні й психологічні, зовнішні і внутрішні.
 - 1.3. Образи Рафаловича, Регіни, Стальського, Вагмана та інші. Їх психологічна складність і неоднозначність.
 - 1.4. Особливості стилю письменника, що виявилися в цьому творі.
2. Спільність і своєрідність відображення робітничої тематики в прозі І.Франка і Е.Золя: порівняльно-типологічний аналіз повісті «Борислав сміється» і роману „Пастка”.
3. Особливості історичної прози І.Франка (повість «Захар Беркут»).
4. «Для домашнього вогнища»: специфіка хронотопу у творі.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю І.Франка-прозаїка, жанрово-стильові особливості його прози.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, образи «нових людей».

Література основна

1. Панченко В. Любов і боротьба адвоката Рафаловича. Шкільна версія аналізу повісті І.Франка “Перехресні стежки” // Франко І. Перехресні стежки. – Кіровоград, 2000. – С.215-239.
2. Тодчук Н.Є. Роман Івана Франка „Для домашнього вогнища”: простір і час / Н.Є.Тодчук. – Львів, 2002. – 204 с.
3. Швець А.І. Злочин і катарсис: Кримінальний сюжет і проблеми художнього психоаналізу в прозі Івана Франка / А.І.Швець. – Львів, 2003. – 236 с.
4. Штонь Г. Т.Г.Шевченко і І.Я.Франко. Поетичні візії України. Онтологічна спільність та відмінність / Г.Штонь // Слово і Час. – 2008. – № 3. – С.12-17.
5. Франкознавчі студії: зб. наук. пр. / ред. Я.Ярема. – Львів, 2007. – 288 с.
6. Якубовська М. Пошуки свого шляху: На прикладі роману Івана Франка „Перехресні стежки” / М.Якубовська // Дивослово. – 2006. – № 11. – С.58-61.

Література додаткова

1. Гундорова Т.І. Невідомий Іван Франко: грані ізмаргаду / Т.І.Гундорова. – К.: Либідь, 2006. – 359 с.
2. Забужко О.С. Філософія української ідеї та європейський контекст. Фраківський період / О.С.Забужко. – К., 1992.
3. Дронь К.І. Міфологізм у прозі Івана Франка: (імагологічний аспект) / К. І. Дронь. – К.: Наукова думка, 2013. – 241 с.
4. Франкознавчі студії: зб. наук. пр. / ред. Я.Ярема. – Львів, 2007. – 288 с.

Практичне заняття № 17

Майстерність психологічного аналізу в драмі І.Франка «Украдене щастя»

План

1. Виникнення і розвиток жанру психологічної драми в українській драматургії 70-80 рр. XIX ст. (І.Карпенко-Карий, І.Франко).
2. Історія створення драми «Украдене щастя» та її ідейно-тематична основа.
3. Трагедія Анни, Михайла, Миколи в інтерпретації І.Франка.
4. Проаналізувати найважливіші епізоди твору, в яких найглибше розкривається внутрішній світ Анни, Михайла, Миколи.
5. Сценічна історія драми.

Студенти повинні знати: специфіку індивідуального стилю І.Франка-драматурга, жанрово-стильові особливості його творів.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, драма.

Література основна

1. Гундорова, Т.І. Франко – не Каменярь / Т.І.Гундорова. – Мельборн, 1998.
2. Швець, А.І. Злочин і катарсис: Кримінальний сюжет і проблеми художнього психоаналізу в прозі Івана Франка / А.І.Швець. – Львів, 2003. – 236 с.
3. Франкознавчі студії: зб. наук. пр. / ред. Я.Ярема. – Львів, 2007. – 288 с.
4. Білоштан І. Драматургія І.Франка. –К., 1956.

Література додаткова

1. Басс І., Каспрук А. Іван Франко. Життєвий і творчий шлях. – К., 1983.
2. Гундорова, Т.І. Невідомий Іван Франко: грані ізмарагду / Т.І.Гундорова. – К.: Либідь, 2006. – 359 с.
3. Штонь, Г. Т.Г.Шевченко і І.Я.Франко. Поетичні візії України. Онтологічна спільність та відмінність / Г.Штонь // Слово і Час. – 2008. – № 3. – С.12-17.

Практичне заняття № 18

Іван Франко як теоретик літератури і перекладач

План

1. Актуальність історико-теоретичних праць І.Франка. Світовий і національний літературознавчий досвід: синтез, вибудовування української ідеї в літературі.
2. Трактат Івана Франка «Із секретів поетичної творчості» сьогоднішніми очима.
 - a. Ключові положення трактату, актуальність їх звучання.
 - b. Проблеми психології творчості.
 - c. «Із секретів поетичної творчості» в контексті сучасного літературознавства.
3. Переклад у творчому набутку І.Франка: місце, роль, значення. Оцінка І.Франком у сфері міжлітературних зв'язків.
4. Різномірні особливості перекладів І.Франка: традиції й новаторство.
5. Переклади І.Франка в сучасній оцінці.

Література

1. Гундорова Т.І. Невідомий Іван Франко: грані ізмаргаду / Т.І.Гундорова. – К.: Либідь, 2006. – 359 с.
2. Гундорова Т.І. Франко – не Каменярь / Т.І.Гундорова. – Мельборн, 1998.
3. Даніш М. Візантологія та віз антологічні студії Івана Франка / Мирослав Даніш // Слово і Час. – 2011. – № 7. – С. 33-38.
4. Клочек Г. Трактат Івана Франка „Із секретів поетичної творчості” як предтеча української рецептивної поезики / Г.Клочек // Слово і Час. – 2007. – № 4. – С.39-45.
5. Луцишин О.В. Категорія „літературний розвиток” у науковому трактуванні Івана Франка / О.В.Луцишин. – Львів, 1998. – 140 с.
6. Матвіїшин В.Г. Світова література у перекладацькій та творчій діяльності Івана Франка / В.Г.Матвіїшин // Зарубіжна література в школах України. – 2006. – № 5. – С.2-9.
7. Панько Т.І. Мова і нація в естетичній концепції І.Франка / Т.І.Панько. – Львів: Світ, 1992. – 188 с.
8. Пустова Ф.Д. Іван Франко – історик української літератури / Ф.Д.Пустова. – К.: Вища школа, 1989. – 147 с.
9. Тетеріна О. Переклад у концепції національної літератури Івана Франка / О.Тетеріна // Слово і Час. – 2007. – № 12. – С.15-23.
10. Франкознавчі студії: зб. наук. пр. / ред. Я.Ярема. – Львів, 2007. – 288 с.

Історія української літератури кінця XIX – початку XX ст.

Практичне заняття № 1-2

Тема: Імпресіоністські доміанти в прозі М.Коцюбинського

План

1. Еволюція творчої манери М.Коцюбинського: від народництва до модернізму.
2. Імпресіоністські доміанти у новелістиці М.Коцюбинського (на прикладі новел «На камені», «Цвіт яблуні», «Intermezzo», «Persona grata»).
3. Майстерність психологічного аналізу у творах «Сміх», «В дорозі», «Подарунок на іменини».
4. Специфіка поєднання імпресіоністських, неоромантичних, реалістичних елементів у повісті М.Коцюбинського «Тіні забутих предків».
 - 4.1. Історія написання повісті.
 - 4.2. Сильові особливості твору, система образів.
 - 4.3. Міфопоетика повісті „Тіні забутих предків”.

Домашнє завдання: письмово відповісти на одне з питань:

1. Художнє осмислення міфології у повісті М.Коцюбинського «Тіні забутих предків».
2. Сюжетно-композиційні особливості повісті М.Коцюбинського «Тіні забутих предків».

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі XIX-XX ст., визначальні явища і жанри цього періоду; сутність еволюції стилю М.Коцюбинського. поняття психологічного імпресіонізму.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, течія, імпресіонізм, синестезія.

Література

1. Агеева В.П. Українська імпресіоністична проза / НАН України. Ін-т л-ри ім. Т.Г.Шевченка – К., 1994. – 160 с.
2. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця XIX - першої третини XX ст.: моногр. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с.
3. Гурдуз А. Повість М.Коцюбинського “Тіні забутих предків” і роман К.Гамсуна “Пан” у порівняльно-типологічному висвітленні // Слово і Час. – 2003. – № 11. – С. 40-44.
4. Гурдуз А. Специфіка творчого стилю М.Коцюбинського в контексті західноєвропейського літературного процесу: норвезька паралель // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 3. – С. 26-33.
5. Денисюк І. Розвиток української малої прози к.ХІХ-поч.ХХ ст. – Львів, 1999.
6. Калениченко Н. М.Коцюбинський. Нарис життя і творчості. – К., 1984.
7. Коцюбинська М. Михайло Коцюбинський – сьогоднішніми очима // Коцюбинська М. Мої обрії: В 2 т. – К.: Дух і літера, 2004. – Т. 1. – С.229-261.
8. Кузнецов Ю. Імпресіонізм в українській прозі к.ХІХ – п.ХХ ст. – К., 1995.
9. Кузнецов Ю. Поетика прози Михайла Коцюбинського. – К., 1989.
10. Піддубна Р. “Тіні забутих предків” Коцюбинського: міфопоетика та ліро-епос // Слово і Час. – 1992. – № 11. – С.68-72.
11. Пригодій С.М. Літературний імпресіонізм в Україні та США: (Типологія та національні особливості). – К.: Нора-принт, 1998. – 311 с.
12. Поліщук Я. І ката, і героя він любив... : Михайло Коцюбинський: літературний портрет / Ярослав Поліщук. – К. : ВЦ „Академія”, 2010. – 304 с. (Серія „Життя і слово”).
13. Спогади про Михайла Коцюбинського / упоряд., післямова та прим. М.М.Потупейка. – 2-ге вид., допов. – К.: Дніпро, 1989. – 279 с.

Тема: «Аристократизм душі» у прозі О.Кобилянської

План

1. Проблема жіночої емансипації у творах О.Кобилянської «Людина», «Царівна». Порівняльна характеристика образів головних героїнь Олени Ляуфлер та Наталки Веркович.
2. Специфіка вираження феміністичних поглядів у „малій прозі” О.Кобилянської.
3. Осмислення духовної краси людини в повісті «У неділю рано зілля копала...».

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХст., визначальні явища і жанри цього періоду; домінанту стилю О.Кобилянської, поняття неоромантизму.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, течія, неоромантизм, синестезія, ніщєанство, імператив.

Домашнє завдання за вибором студента:

1. З'ясуйте особливості розкриття національних та соціальних проблем у романі О.Кобилянської «Апостол черні».
2. Визначте особливості поетики творів О.Кобилянської.
3. Розкрийте «аристократизм душі» героїнь О.Кобилянської (на прикладі повісті «Через кладку» та оповідання «Valse melancolique»).

Література

1. Білоус Н. Феміністична проблематика прози О.Кобилянської // Укр. мова і література в школі. – 1999. – №1.
2. Возняк В.О. Про Ольгу Кобилянську. Нові матеріали. Роздуми. Знахідки. -К., Дніпро, 1983.
3. Гундорова Т. Femina Melancholica: Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської. – К.: Критика, 2002. – 272 с.
4. Гурдуз А. Витоки міфопоетичної парадигми повісті Ольги Кобилянської “Земля”: (міфологеми поля і лісу) // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2004. – № 5-6. – С. 194-198.
5. Гурдуз А. Міфопоетична парадигма в українській та західноєвропейській “прозі про землю” кінця ХІХ - першої третини ХХ ст.: моногр. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. – 216 с.
6. Демченко І.А. Особливості поетики Ольги Кобилянської: Монографія. – К.: Твім інтер, 2001. – 208 с.
7. Денисенко М. «Бути собі людиною!» Феміністична проблематика прози О.Кобилянської // Слово і час. – 1997. № 5-6.
8. Каменська І.В. Концепт подвійного семантичного поля у творчості Ольги Кобилянської / Сум. держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. – Суми, 2003. – 138 с.
9. Колощук Н. «Щоденники» Ольги Кобилянської як еґо-текст епохи декадансу: нарцисизм жіночого «Я» / Надія Колощук // Слово і Час. – 2012. – № 4. – С. 63-70.
10. Моклиця М. Сильові домінанти творчості Ольги Кобилянської / Марія Моклиця // Слово і Час. – 2012. – № 4. – С. 52-63.
- 11.
12. Ольга Кобилянська у критиці та спогадах. -К., 1989.
13. Павлишин М. Ольга Кобилянська : прочитання / Марко Павлишин. – К. : Акта, 2008. – 358 с.
14. Хмелюк М. Щоденникові записи Ольги Кобилянської як авторисунок письменниці / Майя Хмелюк // Слово і Час. – 2011. – № 4. – С. 47-50.

«Лумера»

«Злодія зловили»

«Мужицька смерть»

«Зрадник»

- Письмова робота «Проблемно-тематичні домінанти і міфопоетика метатексту творів Василя Стефаника».

Практичне заняття № 6

Тема: Художній світ творів Л.Мартовича і М.Черемшини

План

1. Л.Мартович: особливості проблемно-тематичного комплексу творів, поетика, система обрахів таорів («Мужицька смерть», «Лумера», «Стрибожий дарунок»).
2. Світ селянина М.Черемшини: система образів творів, психологізм, жанрово-стильові й ідейно-художні особливості («Святий Николай у гарті», «Злодія зловили», «Зрадник»)

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХ ст., визначальні явища і жанри цього періоду; особливості інтерпретації історичної постаті у творах межі ХІХ-ХХ ст.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, інтерпретація, закономірність, традиція й новаторство, психологізм.

Література

1. Піхманець Р. Смыслові глибини художнього простору Леся **Мартовича** / Р.Піхманець // Слово і Час. – 2011. – № 2. – С. 42-57.
2. Донцов Д. Марко **Черемшина** / Д.Донцов // Донцов Д. Літературна есеїстика. – Дрогобич: Відродження, 2010. – С. 190-208.
3. Лях Т. Архетипові моделі в новелістиці Марка Черемшини / Тетяна Лях // Слово і Час. – 2014. – № 5. – С. 82-89.
4. Піхманець Р. Структурно-семантична основа художнього мислення Марка Черемшини / Р.Піхманець // Слово і Час. – 2010. – № 7. – С. 31-50.

Практичне заняття № 7-8

Тема: Проблематика прози Володимира Винниченка

План

1. Загальна характеристика прозової спадщини В.Винниченка.
2. Розкриття дитячої психології в оповіданнях «Кумедія з Костем», «Федько-халамидник».
3. «Сонячна машина» В.Винниченка в європейському літературному контексті.
 - 3.1. Роман-антиутопія ХХ століття (К.Чапек, М.Булгаков, О.Хакслі, А.Платонов).
 - 3.2. Проблемно-тематичний комплекс, образи роману В.Винниченка «Сонячна машина» в компаративному висвітленні.

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХст., визначальні явища і жанри цього періоду; природу стилю В.Винниченка, поняття неореалізму.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, еволюція стилю, течія, неореалізм, психологізм, психологія натовпу, парадокс, «рівноцінні правди».

Література

1. Баран Г. «Сонячна машина» В.Винниченка у контексті світових утопій і антиутопій // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 1. – С.52-59.

2. Блохіна Н. Драматургія Володимира Винниченка: феміністичне прочитання // Слово і час. – 2002. – №4.
3. Брайко О. Драма В.Винниченка „Чорна Пантера і Білий Ведмідь”: характери героїв твору // Українська мова та література. – 1997. – №4.
4. Гнідан О.Д., Дем’янівська Л.С. Володимир Винниченко: Життя і творчість. - К.,1995.
5. Грищенко В. Батіг, пряник чи мікроб інтересу? (Погляди В.Винниченка на владу одних людей над іншими в романі “Сонячна машина”) // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 3. – С.45-49.
6. Грищенко Т. Грані таланту Володимира Винниченка // Дивослово. – 1994. – №9. – С.35-38.
7. Грищенко В. Інстинкт натовпу в оповіданнях В.Винниченка // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. – №1.
8. Денисюк Т. Новелістика Володимира Винниченка: поетика сюжету і композиції // Українська мова і література в школі. – 2001. – №1.
9. Жулинський М. Голгофа українця Володимира Винниченка // Дніпро. – 1992. – № 2-3. – С.98-104.
10. Панченко В. Будинок з химерами... - Кіровоград, 1998.
11. Панченко В. Володимир Винниченко // Гроно нездоланих співців. – К., 1997. – С .34-56.
12. Мацевко Л. Засоби характеротворення в малій прозі В.Винниченка // Дивослово. – 2000. - №4.
13. Сиваченко Г.М. Пророк не своєї вітчизни. Експатріантський “метароман” Володимира Винниченка: текст і контекст. – К.: Альтернативи, 2003. – 280 с.
14. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. - №1 (випуск присвячений творчості В.Винниченка).
15. Федченко П. «Треба б наблизити до найбільшої реальності...» Про «Сонячну машину» Володимира Винниченка // Київ. – 1989. – №1. – С.157-160.

Практичне заняття № 9

Тема: Новаторський характер драматургії В.Винниченка

План

1. Загальна характеристика драматичної спадщини В.Винниченка: традиції і новаторство.
2. Проблематика, система образів драми “Чорна Пантера і Білий Медвідь”.
3. Жанрово-стильові особливості драми “Закон”.
4. Трагедія українського народу під час поразки національної революції та більшовицької інтервенції 1918 р. у драмі “Між двох сил”.

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХст., визначальні явища і жанри цього періоду; природу стилю В.Винниченка, поняття неореалізму.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, еволюція стилю, течія, неореалізм, психологізм, психологія натовпу, парадокс, «рівноцінні правди», конкордизм.

Виконати домашнє завдання (обов'язково І для кожного студента)

1. Ваше ставлення до образу Якова Михайлюка (за романом В.Винниченка «Записки Кирпатого Мефістофеля»).
2. Як реалізує В.Винниченко теорію «чесності з собою» в однойменному романі?
3. Особливості осмислення кризових реалій І пол. ХХ ст. у романі В.Винниченка «Лепрозорій».

Література

1. Бойко-Блохін Ю. Драма «Між двох сил» В.Винниченка як відображення української національної революції // Слово і час. – 1992. - № 7. – С.16.-24.
2. Гусак Н. Утверджуючи конкордизм // Слово і час. – 1998. - № 11. – С.66-69.
3. Жулинський М. Володимир Винниченко // Жулинський М. Из забуття в безсмертя. - К., 1990.
4. Зеров М. Від Куліша до Винниченка: Нариси з новітнього українського письменства // Зеров М. Твори : 2 т. -К., 1990, -т.2.
5. В.Винниченко. Грицько Григоренко: Штрихи до портретів. Навчальний посібник /О.Гнідан, Л.Дем'янівська та ін./ -К.: Вища школа, 1995.
6. Свербілова Т. Персонажі Винниченкових творів – кати чи жертви. // Слово і час. – 1995. – №3.
7. Глазова О. Грані таланту В.Винниченка // Дивослово. – 1994. - № 9.
8. Мороз Л. Сто рівноцінних правд. Парадокси драматургії В.Винниченка. -К., 1994.
9. Гнідан О. Дем'янівська Л. Володимир Винниченко: Життя, діяльність, творчість. - К., 1996.
10. Кульчицький С.В. Солдатенков В.Ф. Володимир Винниченко. – К.: Альтернатива, 2005.
11. Свербілова Т. Персонажі Винниченкових п'єс – кати чи жертви // Слово і час. – 1993. - №5. - С.32-40.

Модуль 2. Практичне заняття № 10

Тема: Новаторство Лесі Українки в жанрі драматичної поеми

План

1. Неоромантичні тенденції у драматичній спадщині Лесі Українки.
2. Проблематика, характер конфлікту, образи драматичної поеми “Бояриня”.
3. Новаторський характер філософського осмислення дійсності, високий гуманістичний пафос драматичної поеми “Лісова пісня”.

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХ ст., визначальні явища і жанри цього періоду; художню домінанту стилю Лесі Українки, поняття неоромантизму.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, течія, неоромантизм, психологізм.

Література:

1. Агеєва В. Жіночий простір. Феміністичний дискурс українського модернізму. – К., 2003. – С.80-107.
2. Агеєва В. Їм промовляти душа моя буде: „Лісова пісня” Лесі Українки та її інтерпретації. – К., 2002. – 224 с.
3. Агеєва В.П. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації: моногр. – К.: Либідь, 1999.
4. Генік-Березовська З. Драматична творчість Лесі Українки в тогочасному літературному контексті // Генік-Березовська З. Грані культур: Бароко. Романтизм. Модернізм. – К., 2000.
5. Давидюк В. Позатекстова міфологічна символіка “Лісової пісні” // УМЛШ. – 1994. – № 2; 1995. - №2.
6. Жулинський М. Драматична доля драматичної поеми // Прапор. – 1989. – № 9.
7. Забужко О. Notre Dame d’Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. – К. : Факт, 2007. – 640 с.
8. Кудрявцев М. Драма Лесі Українки // Українська література в загальноосвітній школі. – 1999. – № 4.
9. Малютіна Н. Драматизація риторичних стратегій тексту у драматичних поемах Лесі Українки (до проблеми художнього мімезису) / Наталя Малютіна // Слово і Час. – 2010. – № 8. – С. 71-78.
10. Малютіна Н.П. Художнє втілення екзистенційного типу мислення в драматургії Лесі Українки. – Одеса: Астропринт, 2001.
11. Мірошниченко Л.П. Над рукописами Лесі Українки: Нариси з психології творчості та текстології. – К., 2001.
12. Мороз Л. Про символізм в українській драматургії // Сучасність. - 1993. - № 4.
13. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. – Івано-Франківськ, 2003. – С.265-377.
14. Скупейко Л. Казка і міф у драмі Лесі Українки “Лісова пісня” // Слово і Час. – 2000. – № 8. – С.55-65.
15. Хороб С. Неоромантизм Лесі Українки в контексті західноєвропейської модерної драми // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 5.

Домашнє завдання:

- Ідейно-художній аналіз улюбленого вірша Лесі Українки.
- Вивчити напам’ять останній монолог Мавки із драми «Лісова пісня».

Практичне заняття № 11

Завдання: Порівняльно-типологічний аналіз драм Лесі Українки „Лісова пісня” і Г.Гауптмана „Затонулий дзвін”.

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХ ст., визначальні явища і жанри цього періоду; художню доміную стилію Лесі Українки, поняття неоромантизму.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, течія, неоромантизм, психологізм.

Література

1. Агеєва В.П. Поетеса зламу століть. Творчість Лесі Українки в постмодерній інтерпретації: моногр. – К.: Либідь, 1999.
2. Борисюк Т. “Лісова пісня” Лесі Українки і “Затоплений дзвін” Гергарта Гауптмана // Слово і час. – 1990.– № 3. – С. 15-20.
3. Давидюк В. Позатекстова міфологічна символіка “Лісової пісні” // УМЛШ. – 1994. – № 2; 1995. - №2.
4. Забужко О. Notre Dame d’Ukraine: Українка в конфлікті міфологій. – К. : Факт, 2007. – 640 с.
5. Комар Р. “Лісова пісня” Лесі Українки і “Зачароване коло” Люціана Риделя // Слово і час. – 1993.– № 5.– С. 65-67.
6. Кудрявцев М. Драма Лесі Українки // Українська література в загальноосвітній школі. – 1999. – № 4.
7. Малютіна Н.П. Художнє втілення екзистенційного типу мислення в драматургії Лесі Українки. – Одеса: Астропринт, 2001.
8. Поліщук Я. Міфологічний горизонт українського модернізму. – Івано-Франківськ, 2003. – С.265-377.
9. Свербілова Т. “Вічні повернення” жанру містерії: (Леся Українка та Леонід Андрєєв) // Слово і час.– 2003.– № 2.– С. 31-40.
10. Скупейко Л. Казка і міф у драмі Лесі Українки “Лісова пісня” // Слово і Час. – 2000. – № 8. – С.55-65.
11. Хороб С. Неоромантизм Лесі Українки в контексті західноєвропейської модерної драми // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 5.
12. Шморгун О. Гуманістичні виміри свободи в екзистенційній драматургії Лесі Українки та Ж.-П.Сартра / Олександра Шморгун // Слово і Час. – 2010. – № 2. – С. 41-53.

Практичне заняття № 12
Тема: Провідні мотиви лірики Олександра Олеся

План

1. Естетичні засади символізму.
2. Загальна характеристика поетичного доробку Олександра Олеся.
3. Провідні мотиви збірки поезій “З журбою радість обнялась”.
4. Ідейно-художній аналіз збірки поезій “Будь мечем моїм”. Образи-символи в ній.
5. Образи-символи в емігрантській ліриці Олександра Олеся.
6. Особливості поетики п’єси «Над Дніпром».

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХ ст., визначальні явища і жанри цього періоду; художню домінують стилю Олександра Олеся, поняття символізму.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, еволюція стилю, течія, символізм, психологізм, рецепція.

Література:

1. Жулинський М. Олександр Олесь // Жулинський М. Із забуття в безсмертя. – К., 1990.
2. Качуровський І. Метрика О.Олеся // Слово і час. – 1998. - № 12.
3. Камінчук О. Неоромантик, символіст чи романтик?: [Олександр Олесь] / О.Камінчук // Дивослово. – 2004. – № 12. – С. 46-49.
4. Малютіна Н. Іntenціональність висловлювань та способи їх художнього функціонування у драматичних етюдах Олександра Олеся / Н.Малютіна // Слово і Час. – 2004. – № 12. – С. 42-50.
5. Нервлий М. Олександр Олесь . Життя і творчість. -К., 1994.
6. Мойсеєнко А.К. Олександр Олесь //Гроно нездоланих співців. – К., 1997.- С.27-33.
7. Олійник О. Кризь шати повсякденності (Особливості символістської драми О.Олеся) //Слово і час. – 1994. -№4/5. – С.15-19.
8. Радишевський Р. Журба і радість О.Олеся // Олесь О. Твори в 2-х томах. - К., 1990. – С. 3-46.
9. Сулима М. Михайло Семенко й Олександр Олесь / М.Сулима // Слово і Час. – 2009. – № 1. – С. 24-27.
10. Чернова І. Міфологема в художньому світі О.Олеся //Слово і час. – 1998. –С.19-21.

Домашнє завдання:

1. Розкрити жанрово-стильові особливості драматичних творів Олександра Олеся (на прикладі одного із перелічених творів):
 - а) «Танець життя»
 - б) «По дорозі в казку»
 - в) «Земля обітована»
 - г) «Ніч на полонині».

Література

1. Дем’янівська Л. Символізм як один із напрямів української літератури. - Українська мова і література в школі. - 1992. - № 9-10.
2. Камінчук О. Неоромантик, символіст чи романтик?: [Олександр Олесь] / О.Камінчук // Дивослово. – 2004. – № 12. – С. 46-49.
3. Малютіна Н. Іntenціональність висловлювань та способи їх художнього функціонування у драматичних етюдах Олександра Олеся / Н.Малютіна // Слово і Час. – 2004. – № 12. – С. 42-50.
4. Нервлий М. Олександр Олесь. Життя і творчість. -К., 1994.

Практичне заняття № 13

Тема: Українська символістська поезія початку ХХ століття

План

1. Діяльність поетів «Молодої музи» (П.Карманський, В.Пачовський, С.Твердохліб).
2. Творчість Б.Лепкого.
3. М.Вороний – співець кохання і настроїв. Патріотичні мотиви творчості.

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХ ст., визначальні явища і жанри цього періоду; поняття символізму.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, еволюція стилю, течія, символізм, психологізм, рецепція.

Література:

1. Білик (Лиса) Н. Українська національна ідея в поетичній творчості Богдана Лепкого / Надія Білик (Лиса) // Слово і Час. – 2006. – № 9. – С. 45-50.
2. Вервес Г. Микола Вороний // Вороний М. Поезії. Переклади. Критика. Публіцистика. – К., 1996.
3. Демська-Будзуляк Л. Досвід і риторика у творчості молодомузівців / Леся Демська-Будзуляк // Слово і Час. – 2008. – № 1. – С. 25-31.
4. Ільницький М. Від «Молодої музи» до «Празької школи». – Львів, 1995.
5. Камінчук О. Поезія Миколи Вороного і український символізм / Ольга Камінчук // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2010. – № 1. – С. 86-100.
6. Кононенко О. „Як нація ми можемо жити тільки в своїй власній державі”: (державницькі ідеї Василя Пачовського) / О.Кононенко // Українська література в загальноосвітній школі. – 2002. – № 3. – С. 34-38.
7. Кравченко А. З творчого спадку М.Вороного // Слово і час. – 1996. - №3.
8. Матусяк А. Сецесійний дискурс письменників „Молодої музи” / Агнешка Матусяк // Слово і Час. – 2008. – № 6. – С. 35-50.
9. Мацієвська В. Типи страху в ліриці Василя Пачовського / Валентина Мацієвська // Слово і Час. – 2009. – № 11. – С. 59-67.
10. Поети „Молодої музи”: [зб.] / упоряд., авт. передм. М.Ільницький. – К. : Дніпро, 2006. – 672 с.

Практичне заняття № 14
Пенталогія Б.Лепкого „Мазепа”

План

1. Історична основа, творча історія пенталогії Б.Лепкого „Мазепа”.
2. Проблемно-тематичний комплекс пенталогії. Своєрідність системи образів. Засоби розкриття.
3. Ключові постаті: історія і художня правда.
4. Особливості поетики.

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХ ст., визначальні явища і жанри цього періоду; художню домінанту стилю Б.Лепкого.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, психологізм, інтерпретація, історизм.

Література

1. Білик (Лиса) Н. Українська національна ідея в поетичній творчості Богдана Лепкого / Надія Білик (Лиса) // Слово і Час. – 2006. – № 9. – С. 45-50.
2. Матусяк А. Сецесійний дискурс письменників „Молодої музи” / Агнешка Матусяк // Слово і Час. – 2008. – № 6. – С. 35-50.
3. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.
4. Поети „Молодої музи”: [зб.] / упоряд., авт. передм. М.Ільницький. – К.: Дніпро, 2006. – 672 с.

Практичне заняття № 15

Тема: Спиридон Черкасенко – поет, прозаїк, драматург.

План

1. Провідні мотиви і образи поетичної творчості С.Черкасенка.
2. Проблематика та ідейно-художні особливості прозового доробку письменника. Ідейно-художній аналіз оповідань «Маленький горбань», «Безпритульні».
3. Поєднання неоромантичних та символістських рис у драмах «Казка старого млина», «Про що тирса шелестіла».
 - 3.1. Джерела, проблематика, образи п'єси «Казка старого млина».
 - 3.2. Ідейно-художній аналіз п'єси «Про що тирса шелестіла».

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі XIX-XX ст., визначальні явища і жанри цього періоду; художню доміную стилію С.Черкасенка, поняття символізму.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, течія, символізм, психологізм.

Домашнє завдання: підготувати письмово повідомлення:

1. С.Черкасенко і Миколаївщина.
2. Ідейна значимість образу Павла Похила у романі «Пригоди молодого лицаря» С.Черкасенка.

Література

1. Дякунова Л. Збагнути трагедію стнів. До аналізу історичної драми С.Черкасенка «Северин Наливайко»// Українська мова і література. – 1996. - № 5.
2. Дяченко С. Новаторство Спиридона Черкасенка у жанрі романної прози / Світлана Дяченко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 6. – С. 139-141.
3. Дяченко С.І. Таємниці популярності: до питання канону пригодницького роману / С.І.Дяченко // Гуманітарні науки. – 2003. – № 1. – С. 62-65.
4. Жицька Т. Історична драматургія Спиридона Черкасенка // Київ. Старовина. – 1999. -№5.
5. Мишанич О.В. В безмежжі зим і чужини // Черкасенко Спиридон. Твори в двох томах. – К.: Дніпро, 1991, т.1. – С.5-42.
6. Мишанич О. Повернення. –К., 1993.
7. Мишанич О. Спиридон Черкасенко // Слово і час. – 1991. – № 7. – С. 19-29.
8. Література рідного краю. Письменники Миколаївщини. Посібник-хрестоматія. – Миколаїв, 2003.
9. Олійник О. Концепція людини в українській символістській драмі // Слово і час. – 1997. – № 8. – С. 62-64.
10. Олійник О. Феномен символістської драми в системі українського модернізму //Стильові тенденції української літератури ХХ століття. – К., 2004. – С. 63-97.
11. Школа В. Із драматичних дебютів Спиридона Черкасенка // Слово і час. – 1997. - № 8. – С.62-64.

Практичне заняття № 16

Особливості прози Осипа Маковея (повість «Ярошенко»).

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі XIX-XX ст., визначальні явища і жанри цього періоду; художню доміную стилію О.Маковея.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, еволюція стилію, течія, психологізм.

Практичне заняття № 17

Тема: Особливості інтерпретації історичних подій у творах С.Черкасенка, О.Маковея і Б.Лепкого

План

1. Бачення історичної події і постаті С.Черкасенком («Про що тирса шелестіла»).
2. О.Маковей: принцип висвітлення історичних подій («Ярошенко»).
3. Специфіка інтерпретації історичної доби і персони у романі Б.Лепкого «Мазепа».

Студенти повинні знати: складові українського літературного процесу загалом і конкретно матеріал історії української літератури межі ХІХ-ХХ ст., визначальні явища і жанри цього періоду; особливості інтерпретації історичної постаті у творах межі ХІХ-ХХ ст.

Студенти повинні вміти: аналізувати твори в єдності їх змісту й художньої форми, володіти літературознавчою термінологією.

Ключові слова: індивідуальна творча манера, стиль, інтерпретація, закономірність, традиція й новаторство, психологізм.

Література

5. Білик (Лиса) Н. Українська національна ідея в поетичній творчості Богдана Лепкого / Надія Білик (Лиса) // Слово і Час. – 2006. – № 9. – С. 45-50.
6. Дякунова Л. Збагнути трагедію стенив. До аналізу історичної драми С.Черкасенка «Северин Наливайко»// Українська мова і література. – 1996. - № 5.
7. Дяченко С. Новаторство Спиридона **Черкасенка** у жанрі романної прози / Світлана Дяченко // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2005. – № 6. – С. 139-141.
8. Дяченко С.І. Таємниці популярності: до питання канону пригодницького роману / С.І.Дяченко // Гуманітарні науки. – 2003. – № 1. – С. 62-65.
9. Жицька Т. Історична драматургія Спиридона Черкасенка // Київ. Старовина. – 1999. -№5.
10. Література рідного краю. Письменники Миколаївщини. Посібник-хрестоматія. – Миколаїв, 2003.
11. Олійник О. Концепція людини в українській символістській драмі // Слово і Час. – 1997. – №8. – С.62-64.
12. Олійник О. Феномен символістської драми в системі українського модернізму // Сильові тенденції української літератури ХХ століття. – К., 2004 – С.63-97.
13. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.
14. Пархомик Р.Л. По дорозі в казку українського модернізму. – К., 1996.